

1. පාදස්ථ කුණුවීම

රෝග කාරක : ස්ක්ලේරෝටියම් හෝ ෆියුසේරියම් දිලීර විශේෂ

රෝග ලක්ෂණ

- පත්‍ර කහවීම, ශාකය මැලවීම
- පාදස්ථ කොටස දුඹුරු පැහැවීම
- සුදු පැහැති දිලීර ජාලයක් කඳෙහි පාදස්ථයේ දක්නට හිඹීම

රෝග පාලනය

- ජලවහන තත්ත්වය දියුණු කරන්න
- බෝග මාරුවක් අනුගමනය කරන්න
- වැඩිපුර නයිට්‍රජන් පොහොර භාවිතයෙන් වලකින්න
- රෝගී පැළ පස් සමඟ ඉවත් කර වීම ස්ථානය සහ ඒ අවට පස තෙමී යන පරිදි පහත දිලීර නාශකයක් යොදන්න

රසායනික නම	වර්ග මීටර් 10කට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය (ජලය ලීටර් 50කට)
තිරාම් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 70
තයෝලීනයිට් මීතයිල් 50% ඩබ්.පී + තිරාම් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 50
ක්ලෝරොතැලොනිල් 50 එස්.සී	මි.ලී 90
තයෝලීනයිට් මීතයිල් 70% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 30
ෆ්ලුටෝලනිල් 50% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 30

2. පත්‍ර පුල්ලි රෝගය

රෝග කාරක : දිලීර විශේෂ
 - සර්කස්පෝරා කැනෙසන්ස්
 - සර්කස්පෝරා කැවින්ටා

රෝග ලක්ෂණ

- බහුලව මුං වගාවේ දැකිය හැක
- සර්කස්පෝරා කැනෙසන්ස් දිලීරය මඟින් රෝගය හටගත්විට අක්‍රමවත් රතු පැහැති ලප පත්‍රය යටි පැත්තේ ඇතිවීම

- සර්කස්පෝරා කැවින්ටා දිලීරය මඟින් රෝගය හටගත්විට පළමුව හරිතකෘය ලප ඇතිවී පසුව දුඹුරු වර්ණයක් ගැනීම

රෝග පාලනය

- රෝගී ලක්ෂණ දක්නට ලැබෙන අවස්ථාවේ සිට නිර්දේශිත දිලීරනාශක යෙදීම

රසායනික නම	ජලය ලීටර් 10කට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය
ක්ලෝරොතැලොනිල් 75% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
කොපර් 50% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 40
මැන්කොසෙබ් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
මැනෙබ් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
ප්‍රොපිනෙබ් 70% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
තයෝලීනයිට් මීතයිල් 70% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 6
ටිබ්සුකොනසෝල් 250g/l ඊසී	මි.ලී 3.5
ක්ලෝරොතැලොනිල් 500g/l එස් සී	මි.ලී 30
ප්‍රොපිකොනසෝල් 250g/l ඊසී	මි.ලී 3.5

3. පිටිපුස් රෝගය

රෝග කාරකය

වර්සයිපේ දිලීර විශේෂ

රෝග ලක්ෂණ

- පත්‍ර මත සුදු පැල්ලම් වැනි දිලීර ඇති වීම
- පසුව වම පැල්ලම් අළු පැහැයට හැරීම

රෝග පාලනය

- නියමිත පැළ ගහණය පවත්වා ගැනීම
- නිර්දේශිත දිලීර නාශකයක් රෝග ලක්ෂණ දුටු අවස්ථාවේදීම පත්‍ර මතට ඉසින්න

රසායනික නම	ජලය ලීටර් 10කට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය
සල්පර් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 50
ක්ලෝරොතැලොනිල් 500g/l එස්.සී	මි.ලී 30
තයෝලීනයිට් මීතයිල් 70% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 6
කාබන්ඩයිමි 50% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 7

4. ඇන්ත්‍රැක්නොස් රෝගය

රෝග කාරකය

කොලොටොට්‍රිකම් විශේෂයේ දිලීරයක්

රෝග ලක්ෂණ

- රෝගී ශාකවල දැමී පැහැයට හුරු දුඹුරු පැල්ලම් පත්‍ර නටු, පත්‍ර,තාරටි,කඳෙහි හා කරල් මත ඇතිවීම

- පැල්ලම් මත කළු පැහැති බීජානු දක්නට ලැබීම

රෝග පාලනය

- බීජ මඟින් පැතිරෙන රෝගයක් බැවින් අසාධිත කරල් බීජ වගාවට යොදා නොගැනීම
- මල් පිපෙන අවධියේ පටන් දින 7-10 ට වරක් බැහින් නිර්දේශිත දිලීරනාශක යෙදීම

රසායනික නම	ජලය ලීටර් 10කට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය
ක්ලෝරොතැලොනිල් 75% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
මැන්කොසෙබ් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
මැනෙබ් 80% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 20
තයෝලීනයිට් මීතයිල් 70% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 6
කාබන්ඩයිමි 50% ඩබ්.පී	ග්‍රෑම් 7
ක්ලෝරොතැලොනිල් 50 එස්.සී	මි.ලී 30
ප්‍රොපිකොනසෝල් 25 එස්.සී	මි.ලී 10

5. මුං කහ විවිත්‍ර වෛරස් රෝගය

රෝග වාහකයා : සුදු මැස්සා

රෝග ලක්ෂණ

- දීප්තිමත් කහ සහ කොළ විවිත්‍ර ලක්ෂණ පත්‍ර මත ඇති වීම
- කරල් බොහෝ විට කහපාට වන අතර කරල් විනාශ වීම
- බීජ හැකිලීම, ශාක කුරු වීම

රෝග පාලනය

- ඔරොත්තු දෙන ප්‍රභේද වගා කිරීම (මුං වල එම් අයි 6)
- ගුණාත්මක බීජ භාවිතය
- නිර්දේශිත කෘමි නාශක මගින් බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම
- සුදු මැස්සාගේ ගහණය වැඩි කාලයන් මඟ හැරීමට නිසිකලට ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීම
 යල - මැයි 15 ට පෙර
 මහ - නොවැ 15 ට පෙර
- නිවැරදිව නිර්දේශිත කාබනික හා අකාබනික පොහොර භාවිතය
- ක්ෂේත්‍රය අවට ඇති වල් පැළෑටි පාලනය කිරීම
- රෝග ලක්ෂණ ඇති වූ මුල් අවස්ථාවේ රෝගී ශාක ඉවත් කර විනාශ කිරීම
- කෘමි උගුල් ක්ෂේත්‍රයේ තැනින් තැන තැබීම
- කෘමි විකර්ශක ශාක වගා කිරීම
- වාහකයා පාලනය සඳහා නිර්දේශිත කෘමි නාශක නිසි ආකාරයට භාවිතා කිරීම
- අධිකව පාභ්‍රී වූ වගාවන් විනාශ කිරීම හෝ නිරෝගී වගාවන්ගෙන් වෙන් වන සේ බාධක යෙදීම
- වගා කරන ප්‍රදේශය/යාය පුරාම විහිදුන ඒකාබද්ධ පාලන ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය මගින් පමණක් පාලනය කර ගත හැක

6. පත්‍ර රැලුවීමේ වෛරස් රෝගය

රෝග වාහකයා
 සුදු මැස්සා, කුඩිත්තා

බීජ මගින් හා සෛල යුෂ මගින් පැතිරේ

- රෝග ලක්ෂණ**
- පළමුව ලපටි පත්‍රවල නාරටි ආශ්‍රිතව ඇතිවන හරිතක්ෂය
  - නාරටි හා අන්තර් නාරටි කෙටිවීම
  - පත්‍ර දාරය යටි අතට වක්‍රවීම
  - පත්‍ර දහර ගැසුණු ස්වරූපයක් ගැනීම

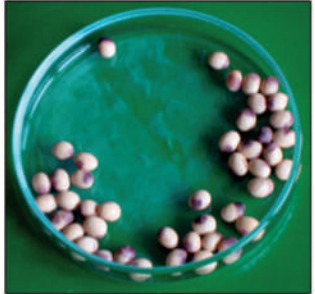
- සති 05 ක් තුළ රෝගය වැළඳුණ විට ශාකය කුරැවීම හා අංකුරයෙන් ඇරඹී සතියක් දෙකක් ඇතුලත ශාකය මිය යාම
- පසුව වැළඳුණ විට පත්‍ර වක්‍රවීම හා දහර ගැසීම විශාලව ඇති නොවුණද පත්‍රවල නාරටි ආශ්‍රිතව ඇතිවන හරිතක්ෂය
- ආසාදිත ශාක කුරැවීම හා පඳුරක ආකාරය ගැනීම
- මල් විකෘතිවීම, කුඩා වීම, විවෘත නොවීම

රෝග පාලනය

- නිරෝගී බීජ භාවිතය
- බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම
- රෝග ලක්ෂණ ඇතිවූ මුල් අවස්ථාවේදීම රෝගී ශාක ඉවත් කිරීම
- වාහකයා පාලනයට කෘමි නාශක භාවිතය
- මුං කහ විවිභූ වෛරසය මෙන්ම මෙයද වෛරස් රෝගයක් බැවින් ඒකාබද්ධ පාලන ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කළ යුතුය

7. බීජ දම් පැල්ලම් රෝගය

රෝග කාරකය
 සර්කස්පෝරා කිකුච් දිලීරය

- රෝග ලක්ෂණ**
- බීජ දුර්වර්ණ වීම (රෝස පාට සිට දම් පාට දක්වා)
  - බීජාවර්ණය පිපිරීම දැකිය හැක
  - රෝගී පැළවල පත්‍ර මත කෝණාකාර රතු දුඹුරු ලප දක්නට ලැබේ

රෝග පාලනය

- නිරෝගී බීජ භාවිතය
- බීජ ප්‍රතිකාර කිරීම - රයිසෝබියම් ආමුකුලනය කරන්නේ නම් සිටුවීමට දිනකට පෙර දිලීරනාශකය මගින් බීජ ප්‍රතිකාර කළ යුතුයි
- කරල් හට ගැනීම ආරම්භයේ දී දිලීර නාශකයක් යෙදීම

වැඩි විස්තර
 අධ්‍යක්ෂ, ක්ෂේත්‍ර බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය, මහලුපුපල්ලම්
 දුරකථන : 0252249177, 0252249132

සැකසුම
 ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මධ්‍යස්ථානය, ගන්තොරුව

මුද්‍රණය
 කෘෂිකර්ම ප්‍රකාශන ඒකකය, ගන්තොරුව

රනිල බෝගවල

රෝග පාලනය

